

40 ปี

อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ แห่งการอนุรักษ์

รู้จักบุคคลสำคัญของ อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ

ศาสตราจารย์ จี วี ที แมททิว
(Professor G.V.T. Matthews)
หนึ่งในกลุ่มผู้ก่อตั้ง
อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ

อนาดา ทิเอกา
(Anada Tiega)
เลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วย
พื้นที่ชุ่มน้ำ
(พ.ศ. 2550 - ปัจจุบัน)

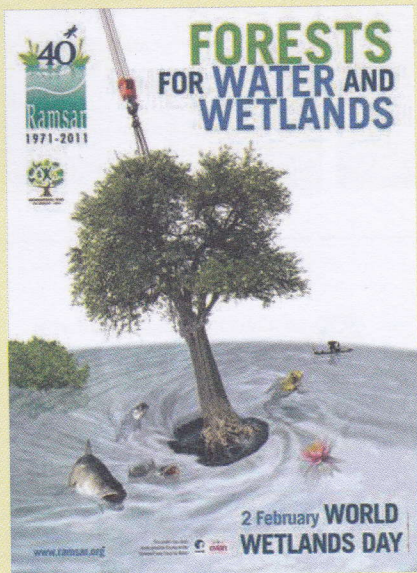
อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ

ความตกลงระหว่างรัฐบาลที่มีการลงนามรับรอง ณ เมืองแรมซาร์ (Ramsar) อิหร่าน ในปี พ.ศ. 2514

ภารกิจหลัก การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด ผ่านการมีส่วนร่วมระดับชุมชน ประเทศและความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์แห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน

สถานะปัจจุบัน (14 มกราคม พ.ศ. 2554)

ภาคีอนุสัญญาฯ รวม 160 ประเทศ
แรมซาร์ไซต์ในทะเบียนอนุสัญญาฯ 1,910 แห่ง
คิดเป็นพื้นที่รวม 1,168.4 ล้านไร่

อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ เป็นความตกลงระหว่างรัฐบาล ซึ่งกำหนดกรอบแนวทางการทำงานสำหรับการอนุรักษ์แหล่งที่อยู่อาศัยที่เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ "อนุรักษ์และยับยั้งการสูญหายของพื้นที่ชุ่มน้ำในโลกโดยสนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาด"

หลัก 3 ประการของอนุสัญญา

การใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาด (wise use)

สนับสนุนให้มีการวางแผนและส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด แม้ว่า พื้นที่ชุ่มน้ำนั้นจะไม่อยู่ในทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศของอนุสัญญาฯ

พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar sites)

เสนอพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างน้อยหนึ่งแห่งในทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศของอนุสัญญาฯ

การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ (International Cooperation) ปรึกษากับประเทศภาคีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ เพื่อการดำเนินการตามอนุสัญญาฯ โดยเฉพาะพื้นที่ชุ่มน้ำระหว่างพรมแดน การใช้ทรัพยากรน้ำหรือทรัพยากรชีวภาพร่วมกัน เป็นต้น

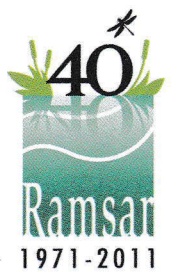
การใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด (The "Wise Use" of Wetland)

การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ควบคู่ไปกับการรักษาระบบนิเวศหรือสภาพแวดล้อมของพื้นที่ โดยไม่ถูกทำลายหรือเสื่อมโทรมลง เพื่อให้สามารถใช้ได้ต่อไปถึงคนรุ่นหลัง เช่น การขุดลอกพื้นที่ชุ่มน้ำเพื่อเพิ่มปริมาณการกักเก็บน้ำ โดยรักษาแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์/พืช สำหรับเป็นแหล่งอาหารของชุมชนที่อยู่โดยรอบ

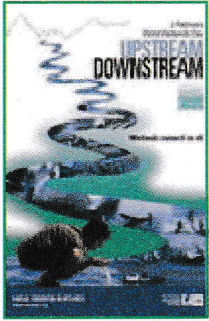

อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ

40 ปีที่ผ่านมามี อนุสัญญาฯ ทำอะไรบ้าง

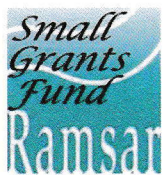
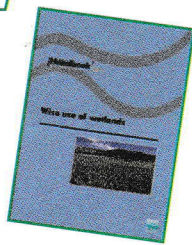
วันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก (World Wetland Day)

เริ่มต้นการจัดกิจกรรมเป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2540 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำ และอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ ปัจจุบันร้อยละ 90 ของประเทศภาคีอนุสัญญามีการจัดกิจกรรมนี้ทุกปี โดยมีการรายงานผลการจัดกิจกรรมผ่านเว็บไซต์ www.ramsar.org/WWD/

ให้คำแนะนำทางวิชาการกับประเทศภาคีอนุสัญญาฯ

คณะที่ปรึกษาด้านวิทยาศาสตร์และวิชาการของอนุสัญญาฯ ได้จัดทำแนวทางการดำเนินงานทั้งในเชิงวิชาการและการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยผลิตเป็นคู่มือ (Handbook) การดำเนินงาน เช่น การศึกษาสำรวจสถานภาพพื้นที่ชุ่มน้ำ การพัฒนานโยบายพื้นที่ชุ่มน้ำระดับประเทศ การทบทวนกฎหมายและองค์กรเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานประเด็นที่เกี่ยวข้องกับน้ำ เช่น การจัดการลุ่มแม่น้ำ แหล่งน้ำใต้ดินและพื้นที่ชายฝั่งทะเลรวมถึงคู่มือแนวทางการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศด้วย

กองทุน Ramsar Small Grants Fund

จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2533 เพื่อให้การสนับสนุนโครงการที่ดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของอนุสัญญาฯ ในประเทศกำลังพัฒนา โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 กองทุนนี้ได้สนับสนุนเงินทุนประมาณ 7.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มากกว่า 200 โครงการ นอกจากนี้สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ยังได้ประสานงานเพื่อจัดส่งข้อเสนอโครงการของแต่ละประเทศไปยังแหล่งทุนอื่นๆ ด้วย

ความร่วมมือกับข้อตกลงพหุภาคีด้านสิ่งแวดล้อม

อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำได้ลงนามข้อตกลงร่วมกับอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นครั้งแรกหลังจากปี พ.ศ. 2539 ต่อมาในปี พ.ศ. 2541 ได้มีแผนการดำเนินงานร่วมกันระหว่างอนุสัญญาฯ ปัจจุบันอยู่ในแผนฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550-2553) นอกจากนี้ยังได้ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ด้วยเช่นกัน เช่น CITES, CMS และ World Heritage เป็นต้น

ความร่วมมือกับองค์กรพัฒนาเอกชน 5 องค์กรพันธมิตรของอนุสัญญาฯ ประกอบด้วย องค์กรอนุรักษ์ระหว่างประเทศ (Birdlife International) องค์กรระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (IUCN) สถาบันจัดการน้ำระหว่างประเทศ (IWMI) องค์กรพื้นที่ชุ่มน้ำนานาชาติ (Wetland International) และกองทุนสัตว์ป่าโลก (WWF)

ความร่วมมือกับภาคเอกชน Danone-Evian Fund

for Water จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2541 โดยให้การสนับสนุนการผลิตสื่อการศึกษาทั้งในรูปแบบโปสเตอร์ แผ่นพับ ภาพยนตร์ และเกมส์สำหรับเด็ก ซึ่งสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ได้เผยแพร่ในกิจกรรมวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลกเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้กลุ่ม Danone ยังได้ให้การสนับสนุนรางวัล ที่เรียกว่า "Evian Special Prize" เป็นจำนวนเงิน 10,000 เหรียญสหรัฐแก่ผู้ที่มีผลงานด้านการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำด้วย นอกจากนี้มีการก่อตั้งสถาบัน Evian Water Protection ในปี พ.ศ. 2551 เพื่อสนับสนุนให้ชุมชนการจัดการน้ำอย่างยั่งยืน ปัจจุบันดำเนินกิจกรรมใน 3 ประเทศ คือ อาร์เจนตินา เนปาล และไทยสายการบินในเครือข่าย Star Alliance Network ก่อตั้ง Biosphere Connections ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่าง Ram ยูเนสโกและ IUCN

DANONE

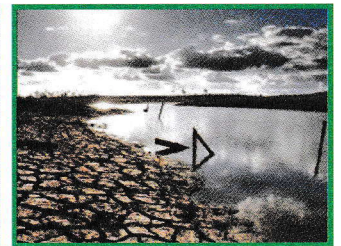

ก้าวต่อไปของอนุสัญญาฯ

หลายประเทศมีการกำหนดนโยบายพื้นที่ชุ่มน้ำระดับชาติ และการสร้างกลไกความร่วมมือในรูปแบบของคณะกรรมการทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่น การเสนอพื้นที่แรมซาร์ ไซต เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1,900 แห่ง ทั่วโลก นอกจากนี้อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำจะเป็นกลไกที่สนับสนุนให้เกิด

- ความตระหนักในสาธารณะ
- เพิ่มการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ของทุกภาคส่วนโดยเฉพาะระดับชุมชน
- สนับสนุนการปกป้องรักษาพื้นที่ชุ่มน้ำ
- เป็นกลไกการเข้าถึงแหล่งทุนสนับสนุนกิจกรรมการอนุรักษ์
- สนับสนุนให้เกิดงานวิจัยและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ในปัจจุบันเรากำลังให้ความสำคัญกับปัญหาวิกฤตน้ำของโลก อนุสัญญาฯ จะทำหน้าที่เป็นสื่อกลางสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนร่วมรักษาพื้นที่เหล่านี้ร่วมกัน เพื่อลดการสูญเสียพื้นที่ชุ่มน้ำไปจากกิจกรรมต่างๆ เช่น การพัฒนาของชุมชนเมืองและอุตสาหกรรม การเกษตรกรรม ความต้องการน้ำที่เพิ่มขึ้น การแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

แหล่งข้อมูล :

สำนักเลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ, เอกสารประชาสัมพันธ์ 40 ปีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ (1971-2011).

สำนักความหลากหลายทางชีวภาพ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 60/1 ซอยพิบูลย์วัฒนา 7 สามเสนใน พญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์โทรสาร 0 2265 6636 <http://wetland.onep.go.th>

